

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania A. J.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Słupsku
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 24 kwietnia 2024 r.,
zażalenia odwołującego się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 13 września 2023 r., sygn. akt III AUa 2001/22,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku postanowieniem z dnia 13 września 2023 r. odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez odwołującego się A. J. od wyroku tego Sądu z dnia 12 kwietnia 2023 r.

Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2023 r. oddalił apelację odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 21 października 2022 r. Sprawa ta została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym zarówno w pierwszej, jak i w drugiej instancji, z uwagi na wskazaną wartość przedmiotu sporu -19.200 zł. Zgodnie z art. 505¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu uproszczonym rozpoznaje się zaś sprawy o świadczenie, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych, a w sprawach o roszczenia z rękojmi lub gwarancji - jeżeli wartość przedmiotu umowy nie przekracza tej kwoty.

Z kolei art. 505¹ § 2 k.p.c. stanowi, że spośród spraw wymienionych w § 1 nie rozpoznaje się w postępowaniu uproszczonym spraw: 1) należących do właściwości sądów okręgowych; 2) małżeńskich i z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi; 3) z zakresu prawa pracy rozpoznawanych z udziałem ławników; 4) z zakresu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem spraw wymienionych w art. 477⁸ § 2 i spraw o rentę. Natomiast zgodnie z art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna także w sprawach rozpoznanych w postępowaniu uproszczonym. Skarga kasacyjna wywiedziona przez profesjonalnego pełnomocnika odwołującego się jest zatem niedopuszczalna, ponieważ zaskarżony wyrok został wydany w postępowaniu uproszczonym, w związku z czym jest prawomocny i niezaskarżalny.

Odwołujący się A.J. wniósł do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 września 2023 r., zaskarżając to postanowienie w całości.

Autor zażalenia (pełnomocnika żalącego się) podkreślił, że działa na wyraźne żądanie żalącego się, którego poinformowano o skutkach prawnych orzeczeń oraz środkach zaskarżania w sprawach rozpoznawanych w trybie postępowania uproszczonego.

Realizując to żądanie i mając na uwadze zmiany, jakie zaszły w zakresie zażaleń w świetle nowelizacji z dnia 9 marca 2023 r., które zostały dokonane po zmianach w 2019 r., gdy okazało się, że przepisy dotyczące zażaleń są niespójne i wywołują szereg wątpliwości w praktyce, żalący się zauważył, że w rezultacie przepisy te zmieniono ponownie tzw. „ustawą naprawczą”, czyli ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (dalej jako nowelizacja z dnia 9 marca 2023 r.), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2023 r. Istotne zmiany dotyczyły uzasadniania zaskarżalnych postanowień wydawanych na posiedzeniu niejawnym. Przede wszystkim wprowadzono art. 357 § 2⁴ k.p.c., w myśl którego doręczenie przez sąd z urzędu postanowienia z uzasadnieniem wydanego na posiedzeniu niejawnym zwalnia stronę od obowiązku zgłoszenia wniosku o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem (a zatem także z obowiązku wnoszenia opłaty na podstawie art. 25b ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Podstawę prawną dopuszczalności zażalenia stanowi art. 394¹ § 1 k.p.c. który dopuszcza wniesienie zażalenia do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji między innymi odrzucające skargę kasacyjną.

Powołując się na powyższą argumentację, żalący się zarzucił naruszenie przepisów postępowania, to jest:

- art 398² § 1 zdanie drugie k.p.c. stanowiące, że skarga kasacyjna w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, przez jego niezastosowanie i w konsekwencji zastosowanie art 398² § 2 pkt 3 k.p.c. i odrzucenie skargi kasacyjnej;
- art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w związku z art 398² § 1 zdanie drugie k.p.c. stanowiącym, że skarga kasacyjna w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, przez jego niezastosowanie i w konsekwencji zastosowanie art 398² § 2 pkt 3 k.p.c. i odrzucenie skargi kasacyjnej, ewentualnie w sprawie wystąpiło istotne zagadnienie prawne lub potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości;
- art. 505¹ § 1 k.p.c., przez rozpoznanie sprawy o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w postępowaniu uproszczonym, mimo iż przepis ten stanowi, że w postępowaniu uproszczonym rozpoznawane są sprawy o świadczenie, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza 20.000 zł, w sytuacji, gdy toczące się postępowanie dotyczyło ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Powołując się na tak sformułowane zarzuty, żalący się wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie na rzecz żalącego się kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznawane w niniejszym postępowaniu zażalenie nie jest uzasadnione. Zostało ono oparte na założeniu, zgodnie z którym, skoro w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia

społecznego, zgodnie z art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c., skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia, to sprawa, w której przedmiotem sporu jest prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, nie powinna być rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, a w konsekwencji tego skarga kasacyjna wniesiona w takiej sprawie nie powinna zostać odrzucona jako niedopuszczalna z mocy art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c., nawet gdy oznaczona w tej skardze wartość przedmiotu zaskarżenia (a wcześniej wartość przedmiotu sporu) nie przekracza 20.000 zł.

Zdaniem Sądu Najwyższego, założenie to jest jednak dotknięte błędem, gdyż nie uwzględnia zmian wprowadzonych do Kodeksu postępowania cywilnego, które choć mogą zapewne wywoływać (i wywołują) kontrowersje, to stanowią obowiązujące prawo.

Wstępnie Sąd Najwyższy zauważa jednak, że (co do zasady) w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c.). Regulacja ta bez wątpienia określa wyjątek od zasady, w myśl której skarga kasacyjna jako limitowany (i nadzwyczajny) środek zaskarżenia nie przysługuje w sprawach o prawa majątkowe (a takimi są przecież także sprawy o emeryturę i rentę oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego – por. pośród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2023 r., I UZ 5/23, LEX nr 3610344), w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż określona w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c. Kolejne przykłady spraw, w których skarga kasacyjna – ze względu na ich przedmiot – jest niedopuszczalna, zostały określone w art. 398² § 2-4 k.p.c. Wśród tych spraw art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c. wymienia zaś sprawy rozpoznane w postępowaniu uproszczonym. Regulacja ta nie jest natomiast nowa, gdyż przewidywał ją już art. 392¹ § 2 pkt 3 k.p.c. obowiązujący w czasie, gdy środkiem zaskarżenia orzeczeń wydanych przez sąd drugiej instancji była kasacja, a nie jak obecnie – skarga kasacyjna. Nie może więc budzić wątpliwości, że jeśli sprawa została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, to skarga kasacyjna w takiej sprawie jest niedopuszczalna.

Należy też podkreślić, że postępowanie uproszczone jest postępowaniem odrębnym w ramach procesu. Zastosowane przez ustawodawcę uproszczenia, zmierzające do zwiększenia szybkości postępowania w sprawach drobnych i prostych, polegają z jednej strony na usprawnieniu i optymalizacji postępowania dowodowego oraz odwoławczego przez przyspieszenie i odformalizowanie czynności sądu, z drugiej natomiast na zwiększeniu rygorów formalnych w stosunku do stron, zdyscyplinowaniu ich przy podejmowaniu czynności procesowych oraz na ujednoliceniu formy tych czynności (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2001 r., III CZP 19/01, OSNC 2001 Nr 12, poz. 170; Monitor Prawniczy 2002 nr 1, z glosą A. Zielińskiego).

W aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się też, że o tym, czy sprawa jest rozpoznawana (została rozpoznana) w postępowaniu uproszczonym, nie decyduje wyłącznie spełnienie (obiektywne) przesłanek z art. 505¹ k.p.c., lecz znaczenie mają czynności stron, przewodniczącego lub sądu pierwszej instancji. Nie można bowiem uznać, aby samo spełnienie przesłanek z art. 505¹ k.p.c. przesądzało o tym, że sprawa została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym. Decydujące znaczenie ma to, czy sąd pierwszej instancji rzeczywiście rozpoznał sprawę w tym postępowaniu. Może być bowiem tak, że sąd pierwszej instancji rozpozna sprawę, w której były spełnione przesłanki z art. 505¹ k.p.c., w postępowaniu „zwykłym” i odwrotnie, rozpozna w postępowaniu uproszczonym sprawę, która nie kwalifikowała się do rozpoznania w tym postępowaniu odrębnym. O tym, że ustawodawca przypisuje znaczenie rzeczywistemu rozpoznaniu sprawy w postępowaniu uproszczonym, a nie tylko spełnieniu przesłanek do jej rozpoznania w tym postępowaniu, świadczy właśnie powołany wcześniej art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, skarga kasacyjna nie przysługuje bowiem w sprawach „rozpoznanych” w postępowaniu uproszczonym. Chodzi w nim jednak o sprawy, które zostały prawidłowo zakwalifikowane do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Jeśli bowiem sprawa sprzecznie z art. 505¹ k.p.c. została rozpoznana w ramach postępowania uproszczonego, gdyż nie spełniała przesłanek określonych w tym przepisie, to sąd drugiej instancji powinien odstąpić od rozpoznania sprawy w tym postępowaniu. Błędne decyzje procesowe sądu drugiej instancji (błędne rozpoznanie sprawy w

postępowaniu uproszczonym) nie mogą bowiem pozbawiać strony prawa zaskarżenia wyroku skargą kasacyjną, która przysługiwałaby, gdyby sąd - zgodnie z przepisami - odstąpił od zastosowania postępowania odrębnego. Strona nie może ponosić negatywnych konsekwencji błędów sądu. Przyjęcie odmiennego poglądu prowadziłoby do niemożliwego do zaakceptowania stanu rzeczy, w którym o dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej (stanowiącej w pewnym zakresie emanację ustawowo, konstytucyjnie i konwencyjnie gwarantowanego stronie prawa do sądu) decydowałoby nie to, jaki jest rzeczywisty przedmiot sprawy (w tym wartość przedmiotu zaskarżenia determinująca dopuszczalność skargi - art. 398² § 1 k.p.c.), lecz to, czy sądy rozpoznające sprawę nie naruszyły procedury cywilnej, kwalifikując błędnie sprawę (niezgodnie z przepisami) do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym. Przepis art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c. należy więc rozumieć w ten sposób, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach rozpoznanych w postępowaniu uproszczonym zgodnie z przepisami regulującymi to postępowanie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 sierpnia 2018 r., I PZ 30/18, OSNP 2019 nr 3, poz. 33; z dnia 20 listopada 2018 r., III PZ 11/18, LEX nr 2579565 oraz z dnia 14 grudnia 2022 r., II PZ 8/22, LEX nr 3456237). Jak wyjaśnił zaś Sąd Najwyższy w powołanym postanowieniu z dnia 30 sierpnia 2018 r., I PZ 30/18, istotne znaczenie ma zarządzenie przewodniczącego o skierowaniu sprawy do rozpoznania w określonym postępowaniu odrębnym. Zgodnie z art. 201 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., przewodniczący bada, w jakim trybie sprawa powinna być rozpoznana oraz czy podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu odrębnym, i wydaje odpowiednie zarządzenia. W wyniku tej oceny, przewodniczący wydaje zarządzenie o skierowaniu sprawy do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym lub w „zwykłym” postępowaniu (w sprawach z zakresu prawa pracy może to dotyczyć także sytuacji, gdy pozew został złożony na formularzu). Zarządzenie przewodniczącego jest czynnością procesową o wyraźnie określonych przesłankach i jego wydanie jest obowiązkowe. Zarządzenie to stabilizuje sytuację procesową, wskazuje stronom i sądowi, w jakim postępowaniu (według jakich reguł) będzie się toczyło postępowanie, nie ma więc wyłącznie charakteru „organizacyjno-administracyjnego”, lecz jest czynnością procesową o istotnym znaczeniu. Rodzaj postępowania odrębnego wynikający z zarządzenia przewodniczącego wydanego

na podstawie art. 201 § 1 k.p.c. może być przy tym zmieniony w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji. Sprawa skierowana zarządzeniem do postępowania uproszczonego może być rozpoznana z pominięciem przepisów o tym postępowaniu (choćby na podstawie art. 505⁷ k.p.c., ale nie tylko). I odwrotnie, sprawa skierowana zarządzeniem przewodniczącego do „zwykłego” postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy może być rozpoznana w postępowaniu uproszczonym. W obu tych przypadkach konieczne jest jednak wydanie przez sąd odpowiednich postanowień. Tylko przy spełnieniu tego warunku można mówić o zachowaniu gwarancji procesowych stron postępowania oraz pewności reguł procesowych dla stron i sądów (przy zmianie rodzaju postępowania odrębnego można rozważać odpowiednie zastosowanie art. 201 § 2 k.p.c.). Ze względu na konieczność zachowania tych gwarancji i stabilizacji reguł postępowania należy uznać, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w takim samym postępowaniu odrębnym, w jakim sprawę rozpoznał (rzeczywiście) sąd pierwszej instancji. Strony postępowania muszą wiedzieć, że sprawa została rozpoznana w sądzie drugiej instancji w postępowaniu uproszczonym lub z pominięciem przepisów dotyczących tego postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2004 r., I PZP 1/04, OSNP 2005 nr 5, poz. 67).

Uwzględniając powołane wyżej poglądy judykatury, Sąd Najwyższy stwierdza więc, że w przypadku, w którym sprawa prawidłowo została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, skarga kasacyjna nie jest dopuszczalna z mocy art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c. Odnosząc to stwierdzenie do okoliczności faktycznych sprawy, w której zostało wniesione rozpoznawane zażalenie, Sąd Najwyższy zauważa równocześnie, że jak wynika z lektury akt tej sprawy, została ona (na podstawie odpowiednich zarządzeń przewodniczących, przy czym pierwsze z nich zostało poprzedzone stosownym pouczeniem oraz wezwaniem do oznaczenia wartości przedmiotu sporu) zakwalifikowana zarówno przez Sąd pierwszej, jak i drugiej instancji do rozpoznania jej w postępowaniu uproszczonym i w takim postępowaniu została faktycznie rozpoznana.

Wymaga więc wyjaśnienia, czy zastosowana kwalifikacja jest prawidłowa. W tym zakresie należy odwołać się do regulacji art. 505¹ § 1 i 2 k.p.c. w ich brzmieniu obowiązującym od dnia 7 listopada 2019 r. na podstawie art. 1 pkt 188 ustawy z

dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r., poz. 1469). Zgodnie z tymi przepisami w postępowaniu uproszczonym rozpoznaje się sprawy o świadczenie, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych, a w sprawach o roszczenia z rękojmi lub gwarancji - jeżeli wartość przedmiotu umowy nie przekracza tej kwoty (§ 1). Spośród spraw wymienionych w § 1 nie rozpoznaje się natomiast w postępowaniu uproszczonym spraw: 1) należących do właściwości sądów okręgowych; 2) małżeńskich i z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi; 3) z zakresu prawa pracy rozpoznawanych z udziałem ławników; 4) z zakresu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem spraw wymienionych w art. 477⁸ § 2 i spraw o rentę (§ 2). Konstrukcja powołanych przepisów wskazuje przy tym wyraźnie, że pierwszy z nich (§ 1) określa pozytywne przesłanki, których spełnienie pozwala na rozpoznanie sprawy w postępowaniu uproszczonym. Pierwsza z nich to przedmiot sprawy, którym jest „świadczenie”. W odróżnieniu od poprzedniego brzmienia art. 505¹ k.p.c., w ramach którego roszczenia tam określone obejmowały zarówno sprawy o zasądzenie kwoty pieniężnej, wydanie przedmiotu umowy, wymianę rzeczy wadliwej, jak i roszczenia o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku umownego lub jego ukształtowanie, obecne brzmienie tego przepisu bez wątpienia abstrahuje od umownego źródła roszczeń (ich podstawą mogą więc być czyny niedozwolone, bezpodstawne wzbogacenie oraz ochrona prawa własności i ograniczonych praw rzeczowych, ochrona posiadania, roszczenia wynikające z czynności prawnych innych niż umowy, a więc z czynności jednostronnych, z prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia, z tytułu zachowku, a także z zobowiązań, których źródłem jest decyzja administracyjna albo bezpośrednio przepis ustawy) i wiąże się przede wszystkim z roszczeniami o zasądzenie (przyznanie) świadczeń o charakterze pieniężnym, ale również niepieniężnych bez względu na podstawę prawną będącą źródłem poddanych pod osąd roszczeń procesowych, a nadto z roszczeniami z rękojmi lub gwarancji. Drugą pozytywną przesłanką decydującą o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu uproszczonym jest wartość przedmiotu sporu, która nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych (w przypadku roszczeń z rękojmi lub gwarancji wartość przedmiotu umowy nie może przekraczać tej kwoty). Drugi z powołanych przepisów (§ 2) określa z kolei (negatywnie przedmiotowo) sprawy,

które mimo spełnienia przesłanek z § 1 nie mogą być rozpoznawane w postępowaniu uproszczonym. Są to sprawy: 1) należące do właściwości sądów okręgowych; 2) małżeńskie i z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi; 3) z zakresu prawa pracy rozpoznawane z udziałem ławników; 4) z zakresu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem spraw wymienionych w art. 477⁸ § 2 i spraw o rentę. Szczególnie istotna z punktu widzenia przedmiotu sprawy, w której wniesiono rozpoznawane zażalenie (sprawa o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy) jest przy tym ostatnia z wymienionych kategorii spraw, czyli sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, ale z wyjątkiem spraw wymienionych w art. 477⁸ § 2 k.p.c. (to jest spraw o świadczenia ubezpieczeniowe należących do właściwości sądów rejonowych; należące do właściwości tych sądów sprawy o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności nie są sprawami o świadczenie) i spraw o rentę. O ile jednak pierwszy z wymienionych wyjątków nie budzi wątpliwości, choćby z tej przyczyny, że jest „kompatybilny” z brzmieniem art. 505¹ § 2 pkt 1 k.p.c. (poza wymienionymi w art. 477⁸ § 2 k.p.c. wszystkie sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych należą do właściwości sądów okręgowych, co wynika z art. 477⁸ § 1 k.p.c.), o tyle drugi z nich (sprawy o rentę) stanowi wyjątek od wyjątku, który należy jednak (systemowo) odczytywać w ten sposób, że jeśli sprawa dotyczy świadczenia w postaci renty, a wartość przedmiotu sporu w tej sprawie nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych, to może być ona rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, mimo że właściwym do jej rozpoznania jest sąd okręgowy. Innymi słowy, właściwość sądu okręgowego w takiej sprawie nie stanowi przeszkody w rozpoznaniu jej w postępowaniu uproszczonym, jeśli dotyczy renty, której wartość ustalona zgodnie z art. 22 k.p.c. w związku z art. 19 § 1 k.p.c. nie przekroczy dwudziestu tysięcy złotych. W tym znaczeniu taka sprawa będzie stanowić również wyjątek od wyjątku przewidzianego w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c. Wymieniona tam renta jest bowiem niewątpliwie świadczeniem i to świadczeniem o charakterze pieniężnym, obliczonym na podstawie odpowiednich przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zdaniem Sądu Najwyższego, przedstawiona wykładnia odzwierciedla także zamiar i cel ustawodawcy, o czym może świadczyć uzasadnienie projektu

powołanej wcześniej ustawy zmieniającej z dnia 4 lipca 2019 r., w którym wyjaśniono, że „sprawy te (sprawy o rentę) co prawda zazwyczaj wymagają opinii biegłych z zakresu medycyny, ale opinie te są z reguły szablonowe, zaś same sprawy są na tyle nieskomplikowane, że nie ma potrzeby angażowania do nich całości aparatu proceduralnego”. Dlatego właśnie przyjęto, że spośród spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym będą podlegać wszystkie sprawy rozpoznawane przez sąd rejonowy oraz rozpoznawane przez sądy okręgowe sprawy o rentę (por. druk sejmowy nr UD309 sporządzony w dniu 14 grudnia 2018 r., www.sejm.gov.pl). Wymaga przy tym podkreślenia, że tak uzasadniony projekt ustawy stał się obowiązującym prawem, a zatem ustawodawca miał pełną świadomość tego, jaka jest *ratio legis* omawianej regulacji. Również komentatorzy zmian dokonanych w Kodeksie postępowania cywilnego ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. nie mają wątpliwości co do tego, że omawiana regulacja art. 505¹ § 2 pkt 4 *in fine* k.p.c. powinna być rozumiana w sposób wyżej podany, zwłaszcza wobec uchylecia art. 505⁶ § 2 k.p.c. i zastąpienia go nową regulacją art. 505⁷ § 1 k.p.c., który przewiduje obecnie w postępowaniu uproszczonym możliwość zasięgnięcia opinii biegłych (zob. T. Wiśniewski [red.], Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom. II, Warszawa 2021; T. Zembrzusi [red.], Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian, Warszawa 2020; O.M. Piaskowska [red.], Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie procesowe. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023).

Podsumowując, Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że nie ma racji żalący się, podnosząc, że skoro skarga kasacyjna w sprawach o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy jest z mocy art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c. jest dopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, to taka sprawa nie może być rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, a zatem art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c. nie będzie miał w odniesieniu do niej zastosowania. Z przyczyn wyżej przytoczonych, poczynając od dnia 7 listopada 2019 r., taka sprawa może być bowiem rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, o ile wartość przedmiotu sporu nie przekracza w niej dwudziestu tysięcy złotych.

Odnosząc to stanowisko do okoliczności faktycznych sprawy, w której zostało wniesione rozpoznawane zażalenie, Sąd Najwyższy stwierdza zaś, że sprawa ta od początku była prowadzona w postępowaniu uproszczonym, gdyż oznaczona przez żalącego się wartość przedmiotu sporu była niższa niż dwadzieścia tysięcy złotych, o czym strony zostały powiadomione. Również postępowanie apelacyjne zostało przeprowadzone w tej sprawie w postępowaniu uproszczonym. Dlatego odrzucenie skargi kasacyjnej wniesionej przez żalącego się znajdowało uzasadnienie w regulacji art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 2 pkt 3 k.p.c.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł zatem jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

[a!]